

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 12. svečana 1875.

Líst 7.

Koledar za naslednji teden.

Svečan. — Februar.

14. Nedelja I v postu ali pepelnična. Evangelij: „Jezus se posti 40 dni“. (Mat.) — Sv. Valentin, mašnik in sprič., je v Rimu sv. vero z vso gorečnostjo označeval, in je bil poslednjič ob glavo djan l. 270.

Sv. Avksencij, pušavnik in spoz., je bil sin nekega pobožnega Perzijana, ki je bil ob času preganjanja kristjanov zbežal v Carigrad, in se je tam oženil. Bog mu je njegovo pobožnost in vnemo za cerkev plačal tudi s tem, da mu je podelil sina Avksencija, kterega je v strahu Božjem izrejeval in ga dal podučevati v vsih vednostih tistega časa. Mladeneč, polu žive vere, čistega življenja, lepe postave in priljudnega obnašanja, je bil ljubljenc cesarja Teodozija v Carigradu, ter je bil sprejet l. 442 med njegovo životno stražo. V tej novi službi na cesarskem dvoru se pobožni mladeneč ni nič spremenil, zvesto je Bogu služil, rad sveto pismo prebiral, samega sebe zatajeval. Njegovo gorečo pobožnost mu je Bog plačal tudi s tem, da mu je podelil dar čudežev. Tukaj naj le enega omenimo. Nekega dne prijezdi Evksencij iz cesarskega poslopja, od hudobnega duhá obsedena ženska pa mu naproti priteče in vpije (hudobni duh iz nje): „O Avksencij! koliko silo mi danes delaš! Že dvajset lét prebivam v tej ženski, zdaj pa me že tvoja jeza mimo nje strahovito razdelava“. Avksencij, ponižni služabnik Božji, zbode z ostrogo svojega konja, in jo v skok udere, da bi ljudstvu spred oči prišel. Ženska pa, od hudobnega duhá gnana, ravno takó kitro za njim teče in vpije: „O Avksencij! zakaj me za seboj vlečeš? sej jo rad zapustim“. Ljudstvo dere skupaj. Avksencij je prisiljen obstati, stopi s konja, in nad njo moli; in satan iz nje plane. Ljudstvo hvali Boga, da je dal svojemu služabniku toliko moč nad hudobnimi duhovi. Avksencij, vojak, pa takó pobožen! Bog ima v vsakem stanu svoje služabnike.

Avksencij se močno boji, da bi ga nečimerna človeška hvala ne poderla, toraj sklene cesarski dvor zapustiti in v samoto se podati. Šel je tedaj v Bitinijo, in si tam poiskal samoto v gozdu 4 ure in pol od mesta Kalcedona. Prebival je pod šterlečo pečino v vedni molitvi in premišljevanji ves zamaknjen. Pastirji, iskaje zgubljenih ovac, ga najdejo, in se močno prestrašijo, ker je bil v žimnati obleki, ogernjen s kosmato kožo; on pa jim reče: „Otročiči moji! nikar se me ne bojte, sej sem človek, kakor vi. Vpraša pa jih, kaj išejo? Odgovorili so mu: „Zgubljenih ovac išemo, že trikrat smo ta hrib prehodili, pa jih nismo našli“. Samotnik moli, in jim reče: „Obernite se na levo, in našli jih bote“. Zgodilo se je takó. Pastirji pripovedujejo doma

vso to prigodbo. Vaščani gredo gledat, in ga najdejo v molitvi zamaknjenega; on pa jih prosi, naj bi mu naredili celico. Zgodilo se je. Ljudje ga čedalje bolj obiskujejo, in se mu v molitev priporočajo; on pa jim lepe nauke in dobre svete daje, in čudeže dela. Neki imenitni gospej je podelil pogled v Jezusovem imenu, zlasti pa je iz obsedenih hudobne duhove izganjal.

Nek hudobnež je Avksencija zelo sovražil, ga preklinjal, s hinjavcem in goljufom pital in ga obrekoval, da mnogim denarje deli zato, da se za par soldov kot obsedeni štlujjo, krežijo in divjajo: iz tacihi binavcev tedaj ta goljuf hudiče izganja, in ljudi slepari. Tega obrekovavca pa kmalo zadene šiba Božja. Njegova hči je bila obsedena, in je takó divjala, da je tudi možaki niso mogli uderžati; neprenehoma je vpila: „Avksencij! Avksencij!“ Oče spozná svojo pregreho in kazen Božjo, pelje s svojim pobožnim prijatom obsedeno k Avksenciju. Pred njegovo celico obsedena strahovito nori in laja kakor pes. Avksencij pogleda iz celice skozi okno, in reče: „Mar za par soldov?“ Oče, ves skesan pade pred njega in ga prosi odpuščenja. Sveti samotnik mu reče: „Če sem, kakor si govoril, drugim dajal po par soldov, da so se kot obsedeni obnašali, koliko pa sem dal tvoji hčeri? Glej, šiba Božja te je zadela zavoljo tvojega obrekovanja; v prihodnjič se poboljšaj! Po tem se obsedene dotakne s križem na palici, in zdajci je bila rešene hudiča — Drugikrat prideta k njemu dva gobova možá, in reče njima: „Brata moja! to bolezen sta si s svojim preklinjevanjem in priseganjem nakopala; poboljšajta se, da jezo Božjo utolažita“. Mazili ju z blagoslovljenim oljem, in bila sta ozdravljena.

Tisti čas je že postaren menih Evtih v Carigradu razsirjal že zaverženo krivo vero, ker je terdil, da ste v Kristusu njegova božja in človeška natura tako druženi in skupaj zatopljeni, da je v njem le ena sama božja natura. Kristusovo telo, je rekel, ni bilo pravo človeško telo, ampak bilo je le na videz telo; toraj da ni bil Kristus rojen iz Marije Device, in da ona ni Božja Mati. Cesar Marcijan skliče zoper to krivo vero cerkveni zbor v Kalcedonu l. 551. Zbralo je bilo 520 škofov. Tudi samotnik Avksencij je bil vanj poklican, pa iz ponižnosti ni hotel priti; rekel je: „Meni se ne spodobi učiti škofov, ampak njih nauke poslušati“. Zbrani škofje so Evtihovo krivo vero obsodili in zavergli; določili so, da ste v Kristusu dve naturi — božja in človeška — združeni, pa ne v eno stopljeni, in da je Marija resnična Mati Božja. Evtih in njegovi priverženci se določilom tega zbora niso hotli podvreči, in so Avksenciju sporočili gerdo laž, da so škofje v zboru poterdili Nestorjevo krivo vero, da Marija ni Mati Božja. To ališati je svetega pušavnika serce močno bolelo, in se ni hotel nič pečati s takim zborom, ki boje ne ve-

ruje, da je Marija resnična Mati Božja. To gerdo laž je menda Bog zato pripustil, da je Avksencij pozneje še bolj očitno in slovesno pričal resnico in tako rekoč še bolj poterdil sklepe cerkvenega zbora v Kalcedonu. Cesar in škofje so kaj močno želeli, da bi tudi Avksencij zborove sklepe poterdil, ker je imel veliko veljavo po jutrovi deželi, in pa tudi zato, da bi se evtihovci nanj ne opirali, rekoč: „sej jih tudi sveti pušavnik ne poterdi“. Cesar pošlje ponj, služabniki vsega oslabljenega na voz vzdignejo, in v Carigrad pripeljejo. Cesar ga prav prijazno sprejme, ter ga opominja, naj tudi on sklepe zbora kalcedonskega poterdi, da ne bode ljudstvu v spotiko, in da se ne bodo evtihovci nanj sklicevali. Avksencij mu odgovori, da se sklepov starejih cerkve nih zborov v Niceji in Efezu z vso dušo derži, zboru v Kalcedonu pa se ne more podvreči, ker terdi, da Marija ni Mati Božja. Cesar ga objame, in mu pové, da zbor v Kalcedonu ravno to terdi, kar sta zbor v Niceji in Efezu določila. Avksencij še le zdaj spozná, da je bil od evtihovcev ogoljufan, in z naj večim veseljem v stolni cerkvi vpričo duhovšine in zbranega ljudstva slovesno oznani, da se popolnoma sklepa s škofi, ki so Evtihovo krivo vero zaverгли.

Po tem se Avksencij zopet verne v samoto, toda na viši in bolj pusto goro, kjer si je dal narediti celico, v kateri je po svoji poprejšnji navadi ostro živel, prihajóče ljudstvo učil, bolnike ozdravljaj in iz obsedenih hudobne duhove izganjal. Na prošnjo pobožne Elefterije je dal pod goró sozidati cerkev in samostan, v katerem je več ko 70 devic prebivalo. Svoje spokorno in delavno življenje je sklenil 14. svečana 470. Njegovo truplo je bilo pokopano v nunski cerkvi, kjer se je mnogo čudežev godilo.

Vodilo sv. Avksencija: „Sveta katoliška cerkev je v veri moja nezmotljiva učenica, toraj me ne more premotiti nobena kriva vera“. — O da bi si zlasti mladi ljudje to vodilo prav globoko v serca zapisali, po tem bi jih noben zapeljivec ne mogel preslepiti s krivimi nauki.

15. Ponedeljek. Sv. *Favstin* in *Jovita*, brata sprič. Tirolca, sta po mnogih krajih sv. evangelij oznanovala, poslednjič pa sta bila v Briksnu ob glavo djana ob času cesarja Hadrijana.

16. Torek. Sv. *Julijana*, devica sprič., je bila po prestanih grozovitih mukah pod cesarjem Maksimijanom z mečem umorjena.

17. Sreda kvaterna. Zveličani *Janez Brito*, sprič. iz Jezusove družbe, misijonar v Indiji, je bil ob glavo djan 4. svečana 1691.

18. Četertek. Sv. *Simeon*, sin Kleofin, sorodnik Gospodov, škof v Jeruzalemu za sv. Jakopom, sprič., je bil pod cesarjem Trajanom križan v 120. letu svoje starosti.

19. Petek kvaterni. *Sulica* in *žebli*. N. G. J. Kr. Sv. *Barnat*, škof v Beneventu, spozn., je z vso gorečnostjo trebil izmed keršanske čede malikovanje in pregrešne vraže. † 682.

20. Sabota kvaterna. Sv. *Eoherij*, škof Avrelijanski na Francoskem, spozn., je toliko bolj slovel po svojih čudežih, kolikor bolj so ga terli nevošljivci z obrekovanjem.

Pastirski list sekovskega kneza in škofa.

(Konec.)

II. Že iz teh splošnih premišljevanj o sedanjih nevarnostih za sv. vero nam mora jasno biti, kolika je

naša dolžnost sv. vero za nas in za nam izročene braniti in se bolj in bolj v nji poterditi. Kako naj to storimo, nam bo še bolj razvidno, ako pregledamo, ktere verske resnice sovražniki sv. vere narhuje napadajo.

Sovražniki sv. vere napadajo nauk od potrebe čeznatorne vere. Pravijo: sej ni nič za to, kaj kdo veruje ali ne veruje, da le „pošteno živi“. — Kaj tedaj je temu nasproti reči? Lej, ljubi moj kristjan! Ti umerješ in ne veš kdaj, in prišel boš čisto sam v roko božjemu Sodniku; in res vidil boš, kako te Bog ne bo sodil po tem, kar so nejeverni ljudje govorili, ampak edino le po tem, kar je On sam rekel. Njegove besede od potrebe sv. vere pa so te-le: „Kdor ne veruje, je že sojen, ker ne veruje“. (Jan. 3, 18.) Sodba je tedaj že izrečena; in kako se glasi? Glasi se tako-le: „Kdor veruje, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen“. (Mark. 16, 16.) „Ako ne verujete, bode v svojih grehah umerli“ (Jan. 8, 24), namreč v grehu nevere same in v vsih drugih grehah, ker brez vere se ne more noben greh odpustiti. K temu Gospod še dalje zaterjuje: „Kdor je nevéren, ne bode vidil življenja, temuč jeza Božja ostane nad njim“ (Jan. 3, 36) in vsi viharji božje jeze bodo bučali nad nevernega vse večne čase.

Iz tega nasleduje, da se morate skerbno varovati tacihi ljudi, tacihi družin, shodov, govorov, časnikov, spisov in bukev, ki so zoper sv. vero; da vsak dan Boga prosite, da sv. vero bolj in bolj poterjuje v vas in v vaših; da mora biti vaše sveto prizadevanje, sami sebe in svoje v vere prav dobro podučiti; in da sv. vero po meri svoje zmožnosti tudi branite, ako se pričo vas napada.

Še huje sovražniki sv. vere napadajo učivno Cerkev, papeža, škofo — tudi vse duhovstvo. Oni dobro vedó, da bi bila razdjana vesoljna Cerkev, ako bi se jim poneslo učivno Cerkev razdjati, ker Gospod je vse položil le Cerkvi v roko: resnice, pomočke in vodbo k zveličanju. Po učivni Cerkvi uči in dela sv. Duh in Jezus sam. „Kakor je Oče mene poslal, tako jest vas pošljem“, pravi Kristus (Jan. 20, 21) in zagotavlja: „Kdor vas posluša, ta mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, on zaničuje Njega, ki me je poslal“ (Luk. 10, 16), nebeškega Očeta samega. In zopet pričuje sv. Duh, da škof, mašnik jo poslanec Božji, in da Bog sam skoz njegove usta uči in opominja (prim. 2. Kor. 5, 20). Tudi še žuganje pristavlja in pravi: „Ne prederznite se dotakniti se mojih maziljencev in hudovoljno počenjati zoper oznanovalce moje besede.“ (Ps. 104, 15.) Kdor zaverže učivno Cerkev, on zaverže Zveličarja, zaverže zveličanje samo, in ima od tega le prekletstvo iz svoje prederzne hudobije.

Iz tega pa izhaja, da pravi kristjan mora vse mašnike, ki so v zvezi s papežem, kakor namestnike Božje visoko spoštovati, — jih zoper obrekovanja in krivične napade braniti, — zadržke njih delavnosti odpravljati, in Boga serčno prositi, da bi zadostno števílo pobožnih, gorečih, učenih mašnikov pošiljal. In ker se glavno preganjanje zméraj nevarniše strinja ravno zoper naj višega mašnika, sv. Očeta v Rimu, moramo tudi mi od naše strani ravno do sv. Očeta skazovati dolžnosti spoštovanja, ljubezni, pokoršine, in dokler je v zméraj veči Bo trebi, kakor je bilo dosihmal, tudi sinovske radodarnosti. Res je, da papež za svojo lastno osebo potrebuje riter-malo; ker pa je duhovni oče vsih kristjanov, potjo na prav veliko za tiste potrebne izmed njih, ki se jajo na k njemu za pomoč obračati. Sej zdaj poslednjič, ki se omenim le naj bližnjiše in kar se je tako tem tihem pred očmi zgodilo, je laška vlada v Rimu, der serčno kloštrov ter je 4558 redovnih oséb zagnal, ki jim še tistega premoženja ni pustila, ki ob desni prinesli seboj v samostan, in so jim k večje

pokojnine obljubili, da mnogi izmed njih komaj po pet starih krajcarjev na dan dobivajo.

Razun tega je do 120 italijanskih škofov, katerim je vlada ugrabila njih škofijske hiše in premoženje, katerim pa za to še teh pet krajcarjev ne izplačuje. *) Vsi ti in še prav veliko drugih, posameznih in celih naprav gleda na sv. Očeta, ki ne more pustiti, da bi brez pomoči konec jemali: z njimi deli darove ljubezni, ki mu jih verniki pošiljajo. **) Zato vas prosim, ljubljeni v Gospodu! tudi letos zopet nadaljujte z milimi darovi za sv. Očeta (po Veliki noči jih bodem zopet nesel sv. Očetu); Gospod bo vam in vašim družinam obilno povrnil.

S posebno togoto napadajo sovražniki zapovedi sv. vere, še huje kakor vero samo. Sej pač naj večji del njih je sv. veri le zato sovražin, ker čednost zapoveduje, ktere oni ne spolnujejo, in greh prepoveduje, ktere ga se nočejo varovati, in ker nepokornim žuga večne kazni, pred kterimi stermé.

Iz tega pa sledi, preljubi! da ukaze sv. vere Vi le toliko zvesteje spolnujte in vse skozi po keršansko živite, da skerbite Božje in cerkvene zapovedi sami pridno spolnovati in svoje ljudi k njih spolnovanju priganjati — da tega se ne smete sramovati in ne bati se napadov od sovražnikov. Sej pravi Kristus: „kdor me spoznava pred ljudmi, ga bom tudi jest spoznal pred svojim Očetom; kdor pa mene pred ljudmi zataji, bom tudi jest njega zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih“. (Mat. 10, 32. 33.)

K temu pa je potrebno, da ne le dolžnosti, ki jih imate kot kristjanje v naj tesnejšem pomenu te besede, temuč tudi tiste dolžnosti, ki jih imate kot državljanje, zares po keršansko spolnujete, in tudi od teh ne samo tistih, ktere ob vsih časih nespremenljive ostanejo, ampak tudi une, ki so v novejšem času zraven prišle, na primér dolžnost voliti. Sveta dolžnost vesti je, da pri vsih zastopnih oddelkih svoj glas dajete le takim možem, ki nimajo le samo vednosti, skušnje in ljubezni za občinski blagor, temuč ki so prave vere, djansko-keršanskega življenja, verake vestnosti, in ki so torej odmenjeni, kolikor je v njih moči, na to gnati, da se za kristjane zopet vse v resnici po keršansko vravná: v srenjaskih svetih, v raznih šolo zadevajočih svetih, v krajnih in okrajnih šolskih svetih itd., ravno tako tudi v deželnem in državnem zboru.

Poglejmo poslednjič še na četrto bojiše, na kterem sovražniki sv. vere prav naj večji razdjanja delajo, kterih nasledki segajo v nepregledljivo daljno prihodnost. So péhanja verskih sovražnikov, ki na to gredo, da bi vsi in vesoljni mladini sveto vero vzeli, ali pa odvernili, da bi nikoli ne prišli popolnoma do nje.

Da bolj ob kratkem govorim, bom molčal o drugih oddelkih mladosti in bom spregovoril le o šolskih otrocih, ki so med vsimi čez vse naj manj oboroženi pri nevarnostih zarad sv. vere. Mislite le na splošne pritožbe, ki se slišijo iz vsih kronovin in kterih glas je vsako leto bolj brezupen, ker v verskem in нравnem obdivjačenji šolskih otrok si skor da nobeden več ne vé svetovati in pomagati. Tudi nikakor ne govorim o Učbah tistih, ki so že od začetka zoper ločenje šole v Cerkev svarili in so to strašno stanje kakor neizpopeljive nasledke naprej napovedovali. Govorim le o tistih, kteri so sami naj določniši prijatli in

Da v v —
Je Cerkev Prim. pismo orleanskega škofa do italijanskega mi-
„Kedor 124 predsednika Minghetta, Pariz 1874, str. 17, 19.
Zato ponize Ukaj vidijo verniki resnico, kako se obračajo da-
Zaupno nji Očeta; ne pa kakor kaka krivoverska pratika ali
časnik kvasi.

Vr.

pospeševalci nove šole, in kterim je ta šola priljubljeno njih delo; ki so k temu strokovci in stanú nove šole ne poznajo le samo iz tega, kar od drugih slišijo, temuč jo iz svoje vedne lastne sodelavnosti sami poznajo; ki poslednjič niso posamezni glasovi, ampak v velikem številu, in se ravno k tistim štejejo, ki so kakor naj zmožniši spoznani in po svoji očitni službi kakor taki tudi poterjeni. Da povem en izgled. Taki strokovnjaki so pred nekterimi mesci v eni sosednjih dežel imeli deželni učiteljski posvêt (konferenco), pri kterem so bili pričujoči naj glasovitiši učitelji, in vsi okrajni šolski nadzorniki iz dežele. Šolske zadeve so se tu resno obravnavale in iskali so se pomočki zoper neugodnosti. V ta namen je bil storjen predlog, „da v vsakem šolskem okraju naj se napravi osetna hiša za skoz in skoz nepopoljšljive otroke“.

Ako bi se ta predlog v naši okrajini kdaj izvršil, morali bi zidati — samo na Štajerskem — pač skor sedemdeset tacih hiš za razuzdane in čisto nespokorne šolske otroke! In té okolišine, ki so bile dozdej neslišane v vsih keršanskih deželah, v vsih keršanskih stoletjih, v vsih keršanskih šolah, od kod izvirajo? Izvirajo iz ločenja šole od Cerkev, akoravno je tega še le šest lét preteklo; bodo pa še veliko hujši, ako Cerkev ne bo zopet pripušeno, da svoj potreben vpliv do šole vživa.

Sedaj se zamore keršanski nauk v šoli le še prav malo, skoz in skoz ne zadostno učiti: opraviti pa ne more več kot solnce ob severnem zemeljskem tečaju. Poslušajte o tem enega naj bolj slovečih šolskih mož, učnjaka in publicista (ki je v državnih rečeh iznajdenec in ob enem pisavec) sedanjega časa, orleanskega škofa. On pravi: „Bodimo pošteni! Kaj premore vera opraviti, ako se le včasih kakor uboga pregnanka prikaže na meji svojega kraja, da v neznanem jeziku spregovori svojim otrokom? Ah, vera je enaka jokajoči materi, kteri nesrečno zaupljiv oče ne dopusti več očitno govoriti k svojim otrokom! V tibi hiši jih vzame na serce, jih v naglih in štetih urah z veliko jadrnostjo obsuje s svojimi nauki in sveti, jim urno izroči naj dražji zaklade svoje modrosti in svojega serca! Toda, oh, zastoj! ubogi otroci niso več zmožni jo za svojo mater spoznati! celo naj mlajši so se od hišnih ljudi naučili zasmehovati njene sive lase; naj boljši ne umevajo njenih ljubeznjivih glasov, in jo imajo le za revno, nesrečno tujko!“ *)

Zdaj pa glejte, keršanski starši! Bog vam je vaše otroke dal nedolžne po sv. kerstu, in iz vaše roke jih bo zopet tirjal. Vam je naložena butara in odgovor keršanske odreje. To butaro in odgovor vam polajšati je sv. Cerkev voljno pripravljena, iz ljubezni do vas in do vaših otrok, kakor tudi iz dolžnosti. Cerkev je to pošteno spolnovala in spolnuje še, kolikor koli se ji k temu zmožnost dopusti. Zapazite si pa dobro to-le: To, kar je zdaj Cerkev še mogoče storiti, nikakor ni zadosti za keršanski nauk in za keršansko odrejo vaših otrok. Kolikor manj tedaj vam Cerkev zamore prevzeti, toliko več butare in odgovornosti v keršanski odreji otrok ostane na vaših lastnih ramah. Prizadevajte si torej iz vsih moči to naj svetejši vsih dolžnost spolnovati s skerb-ljivostjo, ki se nikoli ne utruji, ter otročiče z besedo in zgledom voditi k Kristusu, jih skerbno varovati zoper vsako zapeljevanje, s posebno marljivostjo gledati na nje v létih, ko se šolajo, pripomagajte jim v poduku keršanskega nauka ali sami, ali pa po starejih in dobro podučenihih bratih in sestrah, vodite jih sami k Božji

*) Iz spisa: „Die Volksschule“ (od sekovekega škofa) stran 30.

službi in pogosto k prejemanju ss. zakramentov, in molite neprenehoma, da bi Božja milost tisto nadomestila, kar storiti je Cerkev zadržana in Vi dopolniti ne morete.

(Nasleduje postna določba. Kteri se postne polajšave poslužijo, molijo vse take dni 5 očenaše in češena-Marij na čast bridkemu trpljenju Kristusovemu. Duhovni pastirji naj vselej ob nedeljah oznanijo poste za nastopni teden. Pastirski list za sv. leto pride posebej. K sklepu je rečeno):

Poslednjič prosim še enkrat vse, da naj Bogu, Odrešeniku in njegovi sv. Cerkvi tudi v teh dnevih poskušnje zvesti ostanejo, ter vsim podelim više-pastirski blagoslov v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.

M a č a.

Versko-zgodovinska razprava.

(Dalje.)

„Kača pa je bila naj bolj zvita med vsemi živalmi, ktere je Gospod Bog vstvaril na zemlji. Gen. III. 1.

In reče Bog kači: „Ker si to storila, si prokleta med vsemi živalmi na zemlji.“ Gen. III. 14.

Feničani, pravi isti Porfirij, so se zmaju in kači poklanjali; onega imenujejo agato-demon (dobrega duha), in temu pravijo Knep, ter mu dajo skopčevo glavo, kajti je močen v glavi, kakor ta tič. Epeis, naj umniši njih hierofant (popisovalec maliških božjeslužnih reči), govori o tem bogu tako-le: „Naj prvi in naj vikši bog je kača s skopčevo glavo. Poln milobe je njen pogled, celo zemljo razsvetljuje, kadar oči odpre; ko jih zapre, nastane mrak in tema.“

Stari postavodajavec Perzije, z imenom Zaratustra ali Zoroaster, isto tako govori o kači s skopčevo glavo: „Bog s kopčevo glavo je glavar vsih reči, neumerljiv, večni, brezkončen, nedeljiv, ki mu ni enacega, ravnatelj vsega dobrega, naj izverstnejši med izverstnimi, naj modrejši med modrimi, oče postav in pravice, ki ima vso vednost v sebi. Vseobsegajoč, popolnoma iznajden v vsih skrivnostih.“ *) To je pa kaj čudno, ko isti Zoroaster, ali saj njegova knjiga Zend-Avesta na drugem mestu pa drugač govori: „Perva človeka Mešia in Mešijana (mož in žena) sta bila s početka čista in povsema podložna Ormuzdu svojemu stvarniku; pa hudobni Ariman jima njuno srečo zavidi. Pod podobo kače se jih loti, ter jima sadu ponuja, govoreč, da je on stvarnik ljudi, živali, rastlin in vesoljnega sveta. Ona sta mu verovala, pa v istem hipu ju je Ariman prevladal.“ (Zend-Avesta t. II. p. 378 ed. Spiegel). Tu je kača popolnem kakor v sv. pismu popisana, pa vendar, kakor je zgor omenjeno, je bila drugim najvikši bog.

Ko je hotel slavnj Likurg svojim rojakom v Špartu postaviti tempelj, je vprašal pred in se posvetoval s kačo v Delfiškem tempelju. Likurg potuje v Delfi in ko stopi čez prag orakeljnov (prerokovališče), ga sprejme kača Python po svoji služabnici Pythiji s temi besedami: „Prideš, Likurg, v moj z darovi napolnjeni tempelj, ti prijatelj Jupitrov in vsih bogov olimpijskih. Te hočem boga imenovati, ali človeka? nadjam se, da si bog. Ti prideš prosit me za modre postave svojim somestjanom;

*) To je očitno ostanek prvotnega razodenja od pravega in večnega Boga, ktero razodenje se je med neverniki čedalje bolj pozabilo, in začeli so kačo, satana častiti namesto Boga.

rada ti jih dam.“ Ko se verne Likurg na svoj dom v špartansko mesto, ukaže spraviti od delfiške kače mu podeljeni odgovor v svetohram (arhiv), kakor posnemaje Mojzesa, ki je bil spraval dve tabli zapovedi v skrinjo zaveze. (Plutarch Disc. c. Colot. c. XVII.) In tega postavodajavca Likurga se uče keršanski otroci občudovati.

Zgodopisec Plutarh pripoveduje, da tudi Tezej, vtemelitelj Atenskega mesta in prvi njegov postavodajavec, je skerbno za svet popraševal delfiko kačo Python. Tako je razodenje božje popačeno in ravno v nasprotno prevernjeno: verni Izraelci so pri Bogu pomoči, sveta iskali, pogani so častili hudiča in pri njem pomoči iskali! Dan so spremenili v noč, noč v dan. Stara kača si je bila delfiški orakelj postavila kakor „svojo goro Sinaj“. Ali ni pri novih nevernikih ravno tako? Pri teh se je stara kača vsedla v grudo, v perst, v naravo, namesto na delfiški trinog, in se novim nevercem daje moliti.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Naša ljuba gospa presv. Serca! bodi tisočerno zahvaljena. Mesca kimovca pret. leta je neki mož in oče več otrok silno nevarno zbolel. Zavednost je popolnoma zgubil in le poslednjo sv. olje mu je bilo podeljeno, vsak trenutek so okoli stoječi njegove smerti pričakovali zaradi silne slabosti. In glej! njegova žena in prijatelji njegovi so ga zapisali in priporočili „Naši ljubi Gospej“, pričeli so za njega devetdnevnic in v malo urah mu je toliko odleglo, da je pri polni zavednosti prejel ss. zakramente za umirajoče in po tej silno nevarni bolezni se je v naše največje veselje popolnoma ozdravil. Tedaj naj te verstice zadostujejo v zahvalo Naši ljubi Gospej presv. Serca, ktera je tako očitno pomagala, naše prošnje uslišala in nam očeta tolikanj skerbneга zgodnje smerti otela.

V Ljubljani mesca prosenca 1875.

A. P.

Iz južne Amerike. (Konec.) Proti osmém pride prvi častnik k meni, kateri je bil razun nekterih mornarjev edini katoličan in se je rad zmeraj po latinsko pogovarjal, kar je še koli klatil; bil je nekdanj jezuitovsk študent, in je prav pobožen mož. Moj Tomaž Tauton pride in mi kaže nekaj črnega pred nami. Jaz, ki nisem mogel tako daleč brez daljnogleda razločiti, prašam: Kaj je to? Odgovori mi: O boš nekaj vidil, kar še nikoli nisi — divjake. Ti pridejo k našemu parniku, da bi dobili jesti. Ostanem tedaj še slabe pol ure in kaj vidim?! Čisto blizo priveslajo 4 čolni teh kuprasto-barvanih divjakov ognjenozemeljskih, ki kričijo z rokami mahaje in prosijo. En čoln pride tik našega parnika, v njem je bil mož, ki je stal in lovil, če se mu je kaj verglo, in dve ženski ste veslali. In čeravno je bilo tako mraz, da je mene dobro oblečenega zelo zeblo, so bili ti ljudje vender le čudno oblečeni. Mož ni imel nič družega, kakor kožo čez rame obešeno, kakor se navadno sv. Janez Kerstnik slika, ženske pa so jo imele opasano okoli ledij, kakor predpasnik. V sercu so se mi smilili. Častnik mi naprej pripoveduje, da sta to človekožirci. Čudil sem se, pa resnica je, ne le četernik mi je to pravil, ampak tudi vsi drugi so mi tako na jevali. Še celo Patagonci sami, kateri prebivajo, se drugi strani Magelanske ceste, čeravno sami divjih ogibajo.

Iz Magelanske ceste v tako imenovanem sercu oceanu je bilo morje zelo nemirno, pa smo verli ob desni naprej brodarili, in že čez dva dni smo ime

Patagonske otoke; 17. smo prišli v prvi čilejski pri-
stan „Karonel“, in 19. v Valpcrezo, mesto s 100.000
prebivalci; tukaj sem stopil na suho. Bil sem ravno 40
dni na morji. Imeli smo zares 40danski post, ker Angleži
meso tako pripravljajo, da se mi ga je merzelo pogle-
dati. Vse kervavo je še bilo, ko ga je prinesel na mizo.
Živel sem večidel ob kruhu, krompirju, kavi in čaju.
Če bi kdaj kater Slovenec tu popotval, naj gre raji do
Rio-Janeira s francoskim ali laškim parnikom, od ondod
pa z nemškim naprej.

Vse popotvanje me je stalo okoli 2000 frankov.
Verh tega sem dosti terpel; pa naj bo v Božjo čast,
vesel sem, da sem večim nevarnostim odšel.

20. listopada opoldne sem prišel iz Valdoreza v
pol peti uri v glavno mesto čilejske republike „Sant-
jago“, kjer me je že vse pripravljeno čakalo.

Tukaj je glavna postaja našega misijona, kamor
prihajajo vsi bolehní in stari misijonarji, pa tudi zdravi
po težavnih delih se poterdit. Imamo lepo cerkev. V
kloštru je prostora za 60 ljudi, lep vert — grozdje
zdej ravno cvete, zakaj naš mesec listopad je vaš maj-
nik in tako narobe vsi letni časi. Letošnji zimi sem
čisto odšel.

Tukaj ostanem, dokler se španjakega nekoliko ne
navadim, potem me bodo pa poslali, kakor pravijo, v
mesto Valdivijo, okoli katerega je veliko Nemcev nase-
ljenih, tudi mesto je skoraj čisto nemško; na morji je,
in ima 10 do 12.000 prebivalcev. Tukaj, kolikor sem
slišal, je dosti živeža in denarja. — Pa o tem ti pišem
drugikrat, ko se bom s krajem bolj soznanil.

Dan je pri nas kakih 6 ur poznej, če ne še več.
Gorko je, kakor v Benedkah in družih laških krajih.
Valdivija, kamor se podam pozneje, je nekoliko bolj
hladna, znabiti kakor Ipava.

Vejica

na gomili verlega rojaka

dr. Etbina Henrika Costa,

položil Radoslav.

Žaluj Slovenija, obleci černo krilo,
Še osobito Kranjska ti dežela!
Nemila smert je zopet sina vzela,
Čigar serce je tebi gorko bilo. —

Oj, ni Te več preljudi! serce milo
Utihnilo je, ti roka ovenela,
Ki za svoj narod ni se bala dela,
Ki krepko se borila z zlobno silo.

Počivaj mirno, dragi naš Etbine!
Na gori Sionski sladko v Gospodu;
Pozdrav Ti sadnji kličem iz Vipave:

Naj On povrača trudne tvoje čine,
Ki skazal si jih milemu narodu,
Naj venča z vencem Te nebeške slave!

Verni kmetič, pa neverni svoboduh pri pogledu narave.

Po polji lepem hodila
Sta verni kmet in svoboduh,
Po svoje vsaki sta molila
Kako? — povedal bom, posluh!

Kmetič.

Vsedobri Oče na višavi! častim Te s serca globočin,
Ti sam deliš ves plod naravi, stvarjenje vse le tvoj je čin.
Dobrote tvoje so nezmerne — vse dar očetovskih je
rók;

Hvaležne glase čuj stoterne, ki jih darujem — tvoj
otrok.

Le samo ti si vir življenja; brez tebe črna vlada smert;
Narava cela biti jenja, gre v nič in prah vse zemlje
pert.

Ak migneš le, nebá svetovi pogasnejo, se potopé;
Zagernejo morjá valovi v nebo kupeče vse goré.
Je dar ljubezni, Oče! tvoje življenja tud' naj krajši dih;
Le Ti varuješ serce moje peklenščeka namenov zlih;
Nevidno se na mé oziraš, smiluješ Oče se sirot,
Zaklade večne nam odpiraš, če hodimo le tvojo pot.
Poslopje terdno, sveto pismo, uči veselih me resnic,
Otroci tvoji dragi vsi smo, če slušamo tvoj božji klic.
Uči nas Jezus v njem, ki drago življenje je za nas
daril;

„Da'ljubezni za nas zadnjo srago na križu je kervi prelil:
v'varil Ti si nam naravo, da zemlja je le skušnje
kraj,

Da v v
Je Cerkečni dom, nebeško slavo dospemo zvesti Ti kedaj.
„Kedor lev svojo On zapustil kot učenico za ves svét,
Zato ponizje sluša je“, izustil, „očitni grešnik je proklet!“
Zaupno njino vse verujem, kar sveta Mati me uči;
se izročujem, ker dobro vém, da z njó si Ti!

Svoboduh.

Narava moja, kak si krasna, priroda! — zlo me veseliš;
Na polji tu je glava jasna, modrosti svoje me učiš.
Ti sama si vladar najviši, narava, ti si meni bog!
Med svoje me častilce vpiši, saj trobim — glej — v tvoj
slavni rog!

Kako, da si iz nič postala — se ve, dokazati ne znam;
A vender tebi gre le hvala, da bistro glavo jaz imam.
Da zaničujem vsako vero, za mertvo grudo pa gorim,
Zamaknjen v liberalno éro „mračnjake“ vse na móč čertim.
Iz tebe tudi sem zasledil modrost, postal da sem pagán,
Skrivnost globoko res izvedil: da je moj brat „oran-
gután“.

Kar v Afriko bi k njemu tekem, poklical ga pod senčni dob,
Objemši ga, mu „bratec“ rekel, če ne imel bi — ojstrih zob.
Glav kronanih jaz ne spoznavam, napotje so na vsak
način,

Da ložej liberalno plavam, narava, pahni jih v pogin!
Svobodno „klerikalce“ klati, bi bila serčna mi radóš;
Proč cerkev; živi le Svoboda! Za čas sedanji ni njen uk;
Moliti hočem te, priroda, nikakih ne vzrokuješ muk;
Zato pa Renana, Darvina in druge take rad slavim;
Narava, to sta tvoja sina, pred nju modrostjo skrij se Rim!
Le nekaj se bojím, ki peče me včasi, kakor živi čert:
Da me, ko mi življenje izteče, zadavi strašna, večna smert;
A kdo verjel bo tej izjavi? To je mračnjaška le izvést!
„Energičen in zvest „naravi“ — vložim koj soper smert
protest!“

Kmet.

Poterdi, v veri me ohrani, živim, o Bog! da tebi v čast;
Zatri in milostno odstrani poganstva novega pošast! —
Poglej na kmetiča na polji, v ponižnosti, ki tu klečim;
O naj, ko vseč bo tvoji volji, v tebi, o Gospod! zaspim.

In zdaj pa, bralec! sam presodi,
Kdo moder je, in kdo bedak;
Al ti je verni kmet po godi,
Al pa izbehan svobodnjak? —

Svoboduh.

Zato narava, bom te hvalil, svobodno vžival vsak tvoj
dar;
Ko bodem se pa v grob zavalil, — „sej mine vse“, — je
res to mar??

Radoslav.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Odkar se ališijo imena bivših in bivajočih ministrov v Offenheimovi pravdi, se čedalje bolj govori, da ministerstvo odstopi in novemu pusti prostor. Kakošnemu? Govori se o nekem „Koller-Kellerspergovem“ — vojaškem ministerstvu. Morebiti v svetem letu Bog dá kaj boljšega za Cerkev in sploh za ljudski blagor?

Italijansko. Kako je laško ljudstvo naveličano liberalnega lagonja in kako hrepeni po redu in pokoju sv. Cerkve, kaže med drugim slovesno sprejetje novega škofa v Nočeri na Napolitanskem. 2. sveč. se piše od ondod: V nedeljo o poli-enajstih se je vernil v Nočero pobožni in učeni škof monsig. Ammiranti — čez 8 dni svoje nepričujočnosti, ker šel je bil na prvo obiskanje v Rim (ad limina apostolorum). Akoravno je bilo merzlo in deževno, ga je vender velika množica meščanov vseh stanov s palmami v rokah čakala na železnici. Vesoljni slavo-klic je bil oznanilo njegovega prihoda, in potem ploha metanih cvetlic in sladčič. Peljali so ga po vsem mestu in vse je klicalo: „Slava Bogu! Slava Piju IX! Slava našemu škofu!“ To je bil zares pretresljiv pogled. Nobeno oko ni ostalo suho. Bilo je, kakor bi 18.000 telés imelo eno samo dušo. Razkolnik bi bil tu vidil edinost; protestant (oporekavec) bi bil tipal moč veljave; nejeverec bil bi okusil sladkost katoliške vere. Kadar so prišli v stolnico, je škof imel pretresljiv govor, in potem je med glasom zvonov, orgelj in glasbe podelil apostolski blagoslov. Oh, tega dne Nočerani nikoli ne bodo pozabili.

— Kakošne komedije so imeli rudečkarji, da so Garibaldu po vsem Laškem za denar beračili, pa zanj delali, da je prišel v Rim v državni zbor? S pravim liberalnim dirindajem so ga sprejeli, ko je prišel s Kozjeka v Rim. Izpregli so mu „gare“ in sami so vlekli dedca v mesto. Bil je oblečen v belem plajšu, višnjevo čepico je imel na glavi in rodečo ruto okrog vratu. In kaj zdaj dela za laško domovino? Predsedniku Biancheri-u je naznanil, da nekatere dni ga ne bo v zbornico, ker ima opravila, mora sprejemati veliko svojih starih prijateljev in tovaršev in poiskati si stano-vitnega stanovanja v bližnji Rima. So mar staremu rogoviležu to tehtniši opravila kakor po državni zbor? — Zopet se je vradno naznanovalo, da Garibaldi gre za par dni v Velletri in potem pojde se vselit v Frascati. „Opinione“ oklicuje vabilo, ki hoče Garibalda v Firence na obiskanje.

Rudečkarji so mislili, da jim bo prinesel Garibaldi ognja, ko pride v Rim; govoril je pa s kraljem od vode (Tibere) in zboljšanja rimskega polja. Tudi so pripovedovali te dni, da se je Garibaldi nekako sprijaznil s kraljevo konstitucijo. Gotovo je, da je v zboru prisegel. Toda čudno je, da „Unita“ se tam pričo vender ne boji izreči pomenljivih besedi: „Bolj se je bati Garibalda konstitucionalca, kakor pa Garibalda republikanca, — dogodbe bodo to skazale.“ In „zboljšanje rimskega polja“ je boje rešenje državno-gospodarskega

prašanja u rudečkarjem pomenu. Eden mavtarjev je izrekel upanje, da Garibaldi se peča „s poljem“ v pomenu nekdanjih Gracchov in vojske med plebeji in patriciji (prostakov in plemenitnikov). Ni čudo, kar pravi „Unita“, da Rim je postal „Rim zmešnjave“, odkar je papežu uzet. Niso morebiti prazne besede tega lista, ki modruje: Garibaldi je prisegel zvestobo vstavi in kralju. Mogel jo je tudi priseči Macini-u, Mazzoni-u in Bacci-u (mavtarjem). Tudi pristavlja, da Garibaldi je „petelinovec“ („versatilis“), dokler ne najde stano-vitne hiše po svojem kusu. Kmali na to pa pravi, da Garibaldi si je že poslednjič našel hišo vstrič zalega kraljevega dvora za kilometer zunaj „solnih vrat“ (Porta solare). Čudo bi ne bilo, če je Garibaldi v svoji starosti petelinšek, sej taki so sovražniki sv. Cerkve vsi več ali manj. Kavur n. pr. je 17. maja 1860 slovesno protestiral (toliko gerše, če po binavsko) zoper ulom Garibaldov v Sicilijo in hotel, naj se preganja Garibaldi kakor žalivec narodovskih pravic: 2. vinotoka ravno tistega leta pa je Kavur postal že drugačen petelin in kokodajkal je: da „Garibaldi je velikoserčen domoljub“, zakaj plén se mu je bil posrečil: „oblast in poveljstvo v Napolju in Palermi je v slavnih rokah Garibaldovih“, je rekel Kavur v zbornici. Tudi ministerski predsednik Marka Minghetti je enake dlake, ki ga „Unita“ imenuje „moža tréh priség.“ Bil je namreč ko papežev minister prisegel Piju IX, potlej Viktor Emanuelu; zdaj je obiskal tudi Garibalda.

Kdo tedaj se bo čudil, ako je Garibaldi poprej tolikrat na Kozjeku preklinjal čez „tirane“, kar so njemu vladarji; 26. pros. 1875 pa je v Rimu slovesno prisegel na vstavo, in če mu je z drugimi vred ne mara tudi Minghetti priploskoval? Pri taki veternosti v značaj bi ne bilo nič čudnega, ako se „hosana“, ki so jo „buzzuri“ (tujci) Garibaldu o njegovem prihodu v Rim kričali, spremeni v: „križaj ga!“ ali kakor „Unita“ piše: „Ako je l. 1862 dobil svinčenko v peto na Aspromontu, bi se mu utegnilo v Rimu zgoditi kaj huišega: in bilo bi osodno, ako bi Marko Minghetti l. 1875 iz-veršil obsodbo zoper Giuseppe Garibalda, ki jo ima od l. 1849 zaslužen v papeškem mestu. Oj, na Kozjek urno nazaj, ako noče v Rimu slabo končati“.

Amerikansko. Časnik „Amerika“ pripoveduje strašne rope, ki se godé po novem delu sveta in pravi: V vsakem večem amerikauskem mestu se godé neprenehoma roparski napadi očitno po cestah v zimskih mescih, ko je pri nižjih stanovih malo zaslužka in je torej veliko pomanjkanja in revšine. V poslednjih tednih pa so se tako pomnožili tolovajski napadi v tukajšnjem mestu (št.-Ljudoviku), da med prebivalci delajo veliko skele. Naj hujše pri teh primérlejših je bilo, da so se s vselej hudodelniki rokam pravice umaknili.

Neki J. R. Shaw je bil zjutraj po dveh časih in policijske štacijske hiše od tréh zamurcev napadajo in na tla pobit. Potepuhi so mu stergali z života, o karih spodnjo suknjo, uzeli tudi uro z verižico, vreč, ki niso 150 dolarjev in so s tem peté unesli. Da me,

z njim mehko delali, je očitno. V tem primérleju so bili roparji vender zasačeni in sedeli bodo dolge leta v ječi. List pripoveduje še druge rope.

Čudno je, da sedanji slepi svet ravno naj boljši pripomočke zoper tolovajstvo, rop in tatvino divjaško in satansko sovraži, psuje in zatira, namreč od Kristusa postavljeno in zapovedano sv. spoved, in pa od sv. Cerkve poterjene in priporočevane misijone, ter katoliški Cerkvi roke veže, kjer le more, da ne more blagorno deliti svojih pomočkov. Tam, kjer ima katoliška Cerkve prosto roko, da more svoje od Boga postavljene sredke rabiti, tam se naglo tolovajstva in tatinstva zmanjšujejo, in kolikor bolj se cerkve in redovniške hiše zidajo, toliko bolj se ječe praznijo. Kdo pa ne vidi, kako n. pr. so na Laškem vse ječe prenapolnovane in nikoli ni dosti zidanih, odkar so začeli vero in Cerkev preganjati?

Protestanški misijon v Indiji. O vspehu, ali bolje rečeno o nevspehu protestantovskih misijonov v Indiji je dokazov zbiral Marshall. Posneti so po protestanških pisateljih in so zelo verjetni, ker niso enostranski, ako-ravno hočejo nasprotniki Marshallovi delo kot enostransko ob veljavo spraviti. Sej veliko družih ravno to spričuje, kar je pokazal Marshall: da je vseh protestanških misijonov skoraj ničla. Naznanila iz Indije to pojasnjujejo.

O začetku leta 1873 se zbere v Allahabadu 120 pridigarjev iz vsih razkolnij, da bi olupšali splošno misel o protestanškem misijonu in njegovem vspehu. Še celo dva sloveča moža, Sir Bartl Frère, poprej deželni oblastnik v Bombaju, in Lord Napier, poprej deželni oblastnik v Madrasu, sta v govorih in časnikih slavila protestantovski misijon. Nato poprosi nadškof v Canterbury-u kraljico in papežko Viktorijo, naj odloči po vsih pokrajinah angleške vlade dan, da se zahvalijo za srečni izid misijonov, in prosijo nadaljnjih dobrot. To je bilo veselje brez konca in kraja. Kako slavne vpehe neki si je pridobila angleška cerkev, da bo praznovalo hvalni dan vse kraljestvo, v katerem solnce ne zahaja! Žal jim, da v takem veselju kmalo solnce merkne! Trije anglikanski škofje v Indiji, Milman iz Calcutte, Gall iz Madras-a in Douglas iz Bombaj-a, se snidejo v Nagpuru. Misijon v Indiji je tvarina njih posvetovanja. Sad te seje je dvoje pismo, eno od nadškofov in škofov anglikanske cerkve, drugo od anglikanskih oznanovalec in neduhovnikov v Indiji. Pervo pismo odgovarja zarad hvale Frere-a in Napier-a in zarad hvalnega dne, ki ga je vlada določila. Vsi trije anglikanski škofje so se podpisali in zato je to pismo važno spričalo o prvih vernikih anglikanske razkolne in krivoverske cerkve v Indiji. Ti škofje pa so v Indiji zelo ločeni eden od drugega, zato je njih enoglasno spričevanje še toliko bolj verjetno.

Pismo pa se tako le glasi:

„Goljufali bi vas, ako bi vam pravili, da je vse živo ginjeno in da je spreobrnjenje Indije blizo... Ako se oziramo na delo misijonov in posebno na misijone naše anglikanske cerkve, moramo v resnici spoznati, da misijoni sploh bolj zastajajo, kakor napredujejo. Dozdeva se, da misijonom manjka moči zboljševanja in zato tudi moči spreobračanja. Spreobrnjenici tako malo napredujejo v kristjanskem življenju, da niso nikakor tisti kvas, ki bi mogel giniti tako veliko številno državljanov. Dalje ne pridobijo naši misijoni za Kristusa nič olikanih in dobro izrejenih mož, še tistih ne, ki so se izobraževali v naših šolah. Olikani domačini ostajajo — in to je splošno — daleč od resnice. Derže se svojemu duhovne praznote, v kateri omahujejo nekaj časa na svojim brezboštvom, ki se zoperstavlja njih umu, in na ed keršanstvom (protestanškim namreč, loče-

nim od prave Cerkve), ki nima moči premagati njih boječnost in zopernost, ter si pridobiti njih pokoršino. Ne razkladamo zato stanja v Indiji, da bi vse, kar se je godilo, v slabo ime pripravili, še manj pa zato, da bi prizadevanje spreobračanja plašili, temuč dolžni smo pokazati Indijo, kakoršna je, in odstraniti vse zmote o srečnem izidu misijonov, odpraviti zmote, ki se razširjajo po službenih in družih naznanilih, ki jih (sicer) veljavni može razpošiljajo“. (Po kath. Miss.)

Drobne novice. Pred sv. Očeta v Vatikan prihaja brez prenehanja toliko poslanstev in vsakterih oseb od naj viših do naj nižjih iz vsih krajev na zemlji, da je v resnici z Vatikanom tako rekoč vesoljni svet v manjši meri pred oči stavljen. In vsak vé, da to so naj boljši, naj poštenejši, naj značajniši ljudje pod milim nebom. Kakošni ljudje pa prihajajo v Kvirinal k tako imenovanemu laškemu kralju, ali celo k Garibaldi? — „Germania“ ima sedemnajsternato tožbo, in 14 primérlejev zadeva zgolj žalienje — državnega kanclerja Bismarka! Ali ni to čudno? Kdaj bodo pa to preiskavali, koliko poštenih ljudi je ta bismarska „nedotikljiva majestät“ razžalila? — Nemški državni zbor je pod klop vergel predlog Poljca Taczanovskega, da naj se v poljskih okrajinah ohrani in varuje poljski jezik in narodnost. To je lahko umeti, ker „sovražniki Cerkve so tudi sovražniki narodov“, pristavlja „Kärntner Bl.“ — V rimski okrajini je strašno razdjanje, odkar so papežu Rim ugrabili. Od 1. jul. do 1. dec., le kar je sodnijam znano, se je zgodilo 585 morij, 6212 ranjenj (večkrat smertnih), 951 tolovajstev, 11.595 tatinstev. To v eni sami okrajini! Po Siciliji in drugod je še huje. No, Kleimayr-Bambergova „Pratika“ — kaj praviš? — Kakor od vsih krajev, tako se slišijo pritožbe čez novo šolstvo tudi s Koroškega. „Kärntner Bl.“ pravi: „Ako se bo tako dalje gospodarilo, se smé sto na eno staviti, da v 10 letih bodo naše nove šolske palače enake tičjim strašilom, katerih se bo vse ogibalo, ne da bi se vse naplnovala, kar se je pri tacih okolišinah zastoj pričakovalo.“ — Iz Londona hočejo na razstavo v Filadelfijo priremzati tudi „plavajočo gostilnico“. Barka „Great-Eastern“ hoče v zavetniku pred Filadelfijo med razstavo gostilničariti in sprejemati po 5000 gostov — ako namreč bodo hotli pribajati, pristavlja časnik „Amerika“. — V ječi v novem Jorku, kakor „Amerika“ piše, počiva slabosloveči Karl Vogt, ljubljeneec gospodov „mlado-liberalcev“ in „starobedakov“. Le-tá, ki ga imajo na sumu, da je blizo Bruselja nekega plemenitaša umoril *) (in potem pobegnil ter se že več lét pečajo, da bi ga ameriška vlada izdala) z drugimi tremi „guncveti“, je hotel pobegniti, pa so še do časa njih poskušnji na sled prišli. Pri Vogtu so našli šest tenkih žagic. Valed tega so te tiče bolj tesno zavarovali. — Amerikanci se zanašajo, da v bližnji konzistoriji, ki ima biti malo pred Veliko nočjo, dobijo svojega kardinala. Mr. Jan McCloskey, nadškof novojorški, je menda za gotovo v to čast odmenjen. — Angleški državni zbor (parlament) se je zopet pričel 5. t. m. — Angleško ne priznava sklepov bruseljskega mednarodnega shoda, zlasti v oziru na vojne mednarodne pravice ne. — Solnograški vikári škof in kardinal Tarnoczy je nevarno bolan in že previden s ss. zakramenti za umirajoče. — Garibaldi zdaj stane v prelepi pristavi „Severini“; misli se, da si jo bo kralj pridobil in Garibaldi podaril. — Pustovanje v Rimu je bilo dolgočasno, če tudi je tam Garibaldi, ljubljeneec framasonski, „začetnik laške zlate dôbe?“ Gospodje hodijo raji na „Pinčio“, kakor da bi maskare gledali. — V Florencu se sliši tako gerdo preklinjanje

*) Čudno bi ne bilo, ako mu človek ni več kakor opica, žaba itd. Menda bode ta Vogt znani naravoslovec?

(tudi v Ljubljani celo med smerkovci!), da tudi gospoška misli na ostre naredbe, po katerih bi se ta preostudna pošastnost zaterla. „Unità“ svetuje pa naj boljši pomoček, ker piše: Preklinovanje je jezik nejeverstva; storite, da se spoštuje vera, njeni prazniki, njene cerkve, njeni služabniki, njen poglavar, in ponehovalo bo preklinovanje. — Iz Berlina naznanjajo, da Bizmark je tako bolan na čutnicah, da ga vsaka reč razkači in v nepokoj spravi. Ga ne mara stotisučeri na vojskah razmesarjeni strašijo, ali po nedolžno preganjani znemirjajo? Zakaj so pa sv. Oče Pij IX tako mirni, kakor angelc nebeški?... Vest, vest — ta tudi pri naj večem grešniku popolnoma ne zaspi! — Greški kralj je podelil Mak-Mahonu in njegovemu ministru za zunanjsstvo red sv. Jurja. — Kineški cesar je umrl in zapustil cesarstvo sinu, ki še nima treh lét, pod vladanjem cesarice matere. — V Metcu so Prusi škofu pastirski list ugrabili. — Egiptovski namestni kralj si je podvergel zamursko deželo Darfur v Sudanu. — Rimska sodnija je 3. svečana naznanila, da je zaperla 2 študenta, ki sta ukradla kelih v cerkvi Rimske kolegije! „Unità“ pristavlja: „Ne more se tajiti, da študenti se učijo prav za prav — to, kar nekteri učijo v Rimu. — V Rimu so doživeli, da jud Arbib pretresa v svoji „Libertà“ katoliški katekizem. Pa to ni kaj novega; kje drugje kak pob še nov katekizem spiše in novo nevero uči! — V svobodnem Rimu se je 1. sveč. neka žena od lakote na tla zgrudila, kar od leta 1870 ni nič novega. — Iz Sicilije se vedno naznanujejo tatvine in tolovajstva. —

Listek za raznoterosti.

Brezbožnemu.

O blaga čutila, ki mati budila
Ti jih je v mladosti, katero v radosti
Si polno užival, ker ni se ti vrival
Še duh nesterpljivi nasprotja dvomljivi:
Sej mati učila, ki te je ljubila!

O sladka vodila, kâ Cerkev vcepila
Ti v serce še mlado, veselo, ker nado,
Ljubezen imelo in vero v razpelo,
Ki lajša terpljenje, in večno življenje
Temu obljube, ki ga nasleduje.

Pa ko si dorasel, si dušo napasel
Z ošabno le vedo, ki s kačjo besedo
Te je pridobila, ker vsa pokorila
Zaverže, ko pravi, da le po naravi
Se nam je ravnati, ki „bog“ je in „mati“!

Napolnjen s tim duhom pa prašáš z napuhom:
„Kje blaga čutila, ki mati budila?
Kje sladka vodila, kâ Cerkev vcepila?
Kje moč je zdaj vaša? Zaterla vas naša
Je veda, moč ktere podira vse vere!“

Pa motiš se, reva! Ne čuješ odmeva
Vestí, ki te bije v sercé, in oblije
Ti čelo in lica, te žgè rudečica?
Saj jenjaj lagati, če nečeš priznati:
„Kdor Cerkve več neče, — že pekel ga peče!“

Šentjakopski.

Naznanilo in zahvala. Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, kateri še ne vedo, žalostni naznanjamo smert preljubljene žene, oziroma matere naše Marije Jan-

čarjeve, ki je umerla v 60. letu svoje starosti 8. t. m. Ob enem pa izrekamo naj serčniši zahvalo vsim, ki so jo 9. t. m. v tako obilnem številu k pokopu blagoselno spremili. Bodi vsim priporočena v molitev in blagi spomin.

V Ljubljani 11. sveč. 1875.

Jak. Jančar, pekovski mojster, soprog.

Egidij, sin.

Jozefa, hči.

Matičini odborniki ljubljanski so 6. sveč. izvolili odsék, ki naj prevdarja, kako in kaj bi se storilo za dr. Kostov spominek. — 10. sušca bo prihodnja odbo-rova seja. — G. Zajic je bil posnel Kostov obraz na mertvaškem odru, in rekel je, ako bi se saj petdeset jih oglasilo, ki bi pri njem vzeli podobo opersnico (bisto) iz gipsa narejeno v okroglem pozlačenem obodu, da bi mogel take opersnice delati po 3 gl.

Terzaškega mil. škofa dr. Legata je mertud nevarno zadel.

Kazatelov slovanskih v Pragi je prišel na svitlo 3. sešitek 4. zvezka. Tudi v tem je precej Slomšekovega blaga. Mično, koristno je prebirati govore iz raznih slovanskih jezikov, kdor umeva češki jezik.

Hvale vredne darila. V Rimu je eden vitezov pred nekaj časom obljubil 2000 lir njemu, kdor bi spisal naj boljši bukve v zgodovinsko-katehitiško-polemiški obliki o božanstvu Našega Gospoda Jezusa Kristusa. (Rokopise že pregleduje odbor, izvoljen od papeževe verske akademije.) Zdaj pa zopet nekdo ponuja 1000 lir tistemu, kdor bi spisal podučne in poljudne bukve o Mariji prečisti Devici.

Poslanstvo francoskih duhovnov je bilo une dni pred sv. Očetom in izročilo jim je trideset bukev, prelepo vezanih in ozališanih. V teh bukvah so prošnje 160 škofov francoskih, italijanskih, španskih, nemških, avstrijskih, belgiških, holandskih, in prošnje treh milijonov vernikov: da naj bi sv. Oče vesoljno sv. Cerkev blagovolili posvetiti najsvetejšemu Jezusovemu Sercu.

Drago žganje. V Anapolji v Ameriki (Marilnd.) so bili 3 kerčmarji pred veliko porotnijo, ker so mladenčem vojaške šole žgane pijače prodajali. Mullau je dobil 500 dolarjev (čez 1000 gl.) globe in 5 dni ječe; Nichols 200 dolarjev globe in tudi 5 dni temnic; zoper Kealey-a so bile 4 pravde razpete, torej obsodba odložena. —

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

22. *Kadar hudobni duh koga napasti in ga bolj sovražno skušati želi, izbere si najraji nočni čas.* (S. Ignat. in Exercit.)

Tisti mrak, bi rekel, med čutjem in spanjem, kakor čas dvomne svitlobe, tako neodločne volje, potrebuje čujočnosti: takrat plane sovražnik kakor iz zasede nanj, ki se je iz spanja prebudil, da bi mu neprevidoma zapilil želo.

Zanikarno hudobše! skrivališča iše, ker se je zbalo očitno se bojevati; porabi noč, kakor tat. Kaj boš počel? Samo čuti je treba zoper tega tatú; on beži, ako vé, da ga zasledujejo.

Poloti se jutranje dnevne ure: kakor ima namreč tisti polovico dela doveršenega, ki je dobro pričel, takó se je tudi od slabo pričetega dneva, Bog ne daj tega! težko nadjati boljšega izida. Pervo se spodobi Pervernu.

Koliko skerb ima satan za naš pogin! Dan m. u. ne zadostuje, dodá noči, in že naprej se loti mraka. Gorjé lenemu, ki spi na obeh ušesih brez skerbi za se, brez pomoči Božje!

Darovi prihodnjič.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.